

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบศึกษา
สองกลุ่มวัดครั้งเดียว (The Posttest-Only Design with Nonequivalent Group) มีวัตถุประสงค์
ในศึกษาผลของการใช้รูปแบบการให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวต่อความพึงพอใจ ระหว่าง
กลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติของห้องคลอด

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้คลอดและครอบครัวที่เข้ารับบริการคลอดที่โรงพยาบาลพนมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนกลุ่มละ 60 คนจำนวน 2 กลุ่ม โดยแบ่งเป็นผู้คลอดกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ครอบครัวผู้คลอดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยมี
การสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) จนครบตามจำนวน โดยกลุ่มผู้คลอด
เป็นผู้ที่มีอายุครรภ์ ตั้งแต่ 34 สัปดาห์ หรือคะแนนน้ำหนักทารกในครรภ์ได้ 2000 กรัมขึ้นไป
เมื่อทำการวิจัย เมื่อแรกเริ่มมีอาการเจ็บครรภ์จริงและปากมดลูกเปิดน้อยกว่า 4 เซนติเมตร สามารถ
สื่อสารภาษาไทยได้ดีและมีความเต็มใจและยินดีเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ และไม่เป็นผู้ที่แพทย์นัดมาผ่าตัด
คลอด ส่วนครอบครัวผู้คลอดเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้คลอดทางสายโลหิต การแต่งงาน
เป็นที่ยอมรับทางกฎหมายมีอำนาจตัดสินใจแทนผู้คลอดได้ในกรณีฉุกเฉินและอยู่ด้วยกับผู้คลอด
หรือบุคคลที่ผู้คลอดต้องการให้มีส่วนร่วมในการดูแล ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึง 2 ชั่วโมงหลังคลอด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือการให้
ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวสำหรับพยาบาล และรูปแบบการให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัว
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้คลอด ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูล
ทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจของผู้คลอดต่อการได้รับข้อมูล ชุดที่ 2 แบบสอบถามครอบครัว
ผู้คลอด ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจของครอบครัวผู้คลอด
ต่อการได้รับข้อมูล ซึ่งเครื่องมือนี้ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสม
ของภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้
กับกลุ่มผู้คลอดและครอบครัว กลุ่มละ 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
ครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจของผู้คลอด
เท่ากับ .92 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจของครอบครัวผู้คลอด เท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้คลอดและครอบครัว
ที่เข้ารับบริการคลอดที่โรงพยาบาลพนมสารคาม ตั้งแต่ เดือน มกราคม – มีนาคม 2550 โดยสร้าง

สัมพันธ์กับผู้คลอดและ ครวเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย ให้ข้อมูลตามปกติ และก่อนย้ายผู้คลอดไปห้องพักหลังคลอด ผู้วิจัยและทีมการพยาบาลทำการเก็บข้อมูลผู้คลอดและครอบครัวเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและแบบวัด ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจนครบตามจำนวนกลุ่มละ 30 คน หลังจากนั้นจึงหยุดการเก็บข้อมูล 7 วัน เพื่อที่ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมทีมการพยาบาลที่เป็นผู้ช่วยวิจัยในการใช้รูปแบบการให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มทดลอง โดยคัดสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้คลอดและครอบครัว ที่เข้ารับบริการคลอดที่โรงพยาบาลพนมสราคาราม โดยสร้างสัมพันธ์กับผู้คลอดและครอบครัวเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย ให้ข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และก่อนย้ายผู้คลอดไปห้องพักหลังคลอด ผู้วิจัยและทีมการพยาบาลทำการเก็บข้อมูลผู้คลอดและครอบครัวเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและแบบวัด ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจนครบตามจำนวนกลุ่มละ 30 คน

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science for Windows) โดยที่ข้อมูลทั่วไปของผู้คลอดและครอบครัว วิเคราะห์ด้วยการหาค่า ความถี่และร้อยละ การวัดความพึงพอใจของผู้คลอดและครอบครัววิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้คลอดและครอบครัววิเคราะห์ด้วยสถิติ Independent t-test ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้คลอดในการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้คลอดทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี มากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 63.3 และ 50 การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ อาชีวศึกษามากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ 80 มีอาชีพรับจ้างมากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ 43.3 รายได้ต่อเดือนมีรายได้ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือนมากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.7 และ 80 ประสบการณ์การคลอดกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นครั้งแรก ร้อยละ 53.3 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นครั้งหลัง ร้อยละ 53.3 ภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์พบว่าทั้งกลุ่มทดลองไม่มีภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 93.3 ส่วนกลุ่มควบคุมทั้งหมดไม่มีภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวผู้คลอดในการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงทั้ง 2 กลุ่ม คิดเป็นคิดเป็นร้อยละ 60 และ 53.3 อายุของกลุ่มทดลองอยู่ในช่วง 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7 ส่วนกลุ่มควบคุมอยู่ในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.3 ความสัมพันธ์กับผู้คลอด กลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 43.3 ส่วนกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่เป็นสามี คิดเป็นร้อยละ 46.7 การศึกษากลุ่มทดลองส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มควบคุมการศึกษาในระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา/ อาชีวศึกษาในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 อาชีพทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 73.3 และ 70 รายได้ต่อเดือนมากที่สุดทั้ง 2 กลุ่มมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.7 และ 56.7

2. ความพึงพอใจของผู้คลอดต่อการได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่ากลุ่มผู้คลอดที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการได้รับข้อมูลสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ

3. ความพึงพอใจของครอบครัวผู้คลอดต่อการได้รับข้อมูลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าความพึงพอใจโดยรวมต่อการได้รับข้อมูล กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่ากลุ่มครอบครัวผู้คลอดที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการได้รับข้อมูลสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ

อภิปรายผล

การให้ข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลช่วยให้การให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวได้อย่างเป็นระบบ ครบถ้วนทุกขั้นตอน เป็นมาตรฐานเดียวกัน และการให้ข้อมูลยังเป็นสื่อกลางระหว่างผู้คลอดและครอบครัวอีกด้วยเนื่องจากผู้คลอดและครอบครัวถูกแยกออกจากกันในระยะรอคลอด รวมทั้งยังเป็นการตอบสนองนโยบายของโรงพยาบาลที่ต้องมีการจัดการให้ผู้ป่วยบริการได้รับข้อมูลตามสิทธิ โดยที่ผู้วิจัยและพยาบาลห้องคลอดได้ร่วมกันคิดรูปแบบการให้ข้อมูลโดยใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ได้รับบริการควรจะได้รับจาก คำประกาศสิทธิของผู้ป่วยของประเทศไทย พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มาตรฐานสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation) มาตรฐานการบริการคลอดของสำนักงานการพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข ข้อบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในด้านการได้รับข้อมูลของหญิงตั้งครรภ์และผู้คลอดของฟิลลิปส์ (Phillips, 1996) และการให้ข้อมูลกับผู้คลอดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้คลอดขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2003) มาแนวคิดในการให้ข้อมูล โดยให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวตั้งแต่ระยะรับใหม่ ระยะที่ 1 ระยะที่ 2 ระยะที่ 3 ระยะที่ 4 ของการคลอด ซึ่งวิธีการให้ข้อมูลมีทั้งการอธิบาย สาธิตและ ฝึกปฏิบัติ เมื่อได้รูปแบบการให้ข้อมูลแล้ว พยาบาลห้องคลอดได้แสดงความคิดเห็นต่อให้ข้อมูลนี้ว่า สามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นระบบ มีขั้นตอนและครอบคลุม แต่อาจจะต้องสร้างสัมพันธภาพในระยะแรกกับให้มากขึ้นจากเดิมที่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนักในการเปิด โอกาสให้ผู้คลอดและครอบครัวได้มีส่วนร่วม

ในการซักถามเป็นผู้ฟังอย่างเดียว รับข้อมูลเท่าที่พยาบาลให้และ ส่วนใหญ่มุ่งไปที่อาการของผู้คลอดมากกว่า ส่วนผู้คลอดแสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกพอใจในการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการคลอดทุกครั้ง มีการเตรียมตัวก่อนเกิดเหตุการณ์จริง สามารถปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกๆระยะของการคลอดแต่ก็ยังอยากให้ครอบครัวเข้ามาอยู่ในห้องรอกคลอดด้วย และครอบครัวผู้คลอดรู้สึกพอใจในการให้ข้อมูลเนื่องจากรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้คลอดของคนได้ทุกระยะของการคลอด ไม่รู้สึกว่าผู้คลอดและครอบครัวถูกแยกออกจากกันแต่ก็ยังมีความห่วงกังวลอยู่ เนื่องจากอยากมีส่วนร่วมในการดูแล อยากอยู่เป็นเพื่อนและอยากเห็นผู้คลอดของคนตลอดเวลา แต่ก็เข้าใจในระเบียบของทางโรงพยาบาล

โดยสรุปแล้วผลของการใช้รูปแบบการให้ข้อมูลนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้ บุคลากรไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ สัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้คลอดและครอบครัวมีมากขึ้น ในระหว่างการทำวิจัยไม่พบปัญหาความไม่พึงพอใจเกิดขึ้น ผู้คลอดและครอบครัวให้ความร่วมมือดีในทุกๆระยะของการคลอดผลของการใช้รูปแบบการให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวต่อความพึงพอใจ

จากการศึกษาผลการใช้รูปแบบการให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวต่อความพึงพอใจ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผู้คลอดกลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้คลอดได้รับข้อมูลที่เป็นขั้นตอนครอบคลุมในทุกๆระยะของการคลอด ตั้งแต่ระยะรับใหม่ จนถึง 2 ชั่วโมงหลังคลอด ผู้คลอดได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาการปัจจุบันของตนเอง การเตรียมตัวก่อนเกิดเหตุการณ์จริง เช่น วิธีการบรรเทาอาการเจ็บครรภ์ การเบ่งคลอด เป็นต้น ทราบความก้าวหน้าของการคลอดเป็นระยะ ทราบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระหว่างรอกคลอดพร้อมทั้งเหตุผลของการช่วยเหลือ รับรู้ตลอดเวลาว่าแพทย์และพยาบาลมีการวางแผนการดูแลอย่างไร ให้ข้อมูลตามความต้องการและเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา การที่มีการรับรู้ข้อมูลทำให้ไม่เกิดความวิตกกังวล และเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้คลอดต้องการมากที่สุดในระยะรอกคลอดและคลอด (Evans & Jeffry, 1995) และในเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเพื่อบรรเทาอาการเจ็บปวดในระยะรอกคลอด (Mckay & Smith, 1993) รวมทั้งในระยะรับใหม่พยาบาลได้เสริมขั้นตอนการต้อนรับและการสร้างสัมพันธภาพ ด้วยท่าทางที่ยิ้มแย้ม ทักทายด้วยคำว่า “สวัสดีค่ะ” ให้การช่วยเหลือผู้คลอดโดยการประคองหรือพยุง ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธภาพและความรู้สึกที่เป็นมิตร ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการมีส่วนสำคัญต่อการสร้างความพึงพอใจ (Watter, 2003) ทำให้ผู้คลอดเกิดความไว้วางใจและให้ความร่วมมือในกระบวนการคลอด ดังนั้นจึงส่งผลให้ผู้คลอดเกิดความพึงพอใจต่อการให้ข้อมูลนี้ ถึงแม้ว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของ

กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมไม่มากนัก เป็นเพราะว่าผู้ทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ได้รับความรู้จากแผนกฝึกกรรมมาแล้วส่วนหนึ่ง จากหนังสือ สื่อโทรทัศน์ซึ่งในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย การได้รับความรู้จากสถานที่ทำงานซึ่งผู้ทดลองประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งผู้ทดลองกลุ่มควบคุมที่เป็นผู้ทดลองครั้งแรกหลังที่มีประสบการณ์ในการทดลองมาแล้ว แต่เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยทดสอบค่าที (t-test) พบว่าความพึงพอใจกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ครอบครัวผู้ทดลองที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ขั้นตอนการต้อนรับและการสร้างสัมพันธภาพด้วยท่าทางที่ยิ้มแย้ม ทักทายด้วยคำว่า “สวัสดีค่ะ” ให้การช่วยเหลือผู้ทดลองโดยการประคองหรือพยุง ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธภาพและความรู้สึกที่เป็นมิตร ทำให้ครอบครัวผู้ทดลองเกิดความไว้วางใจและให้ความร่วมมือในกระบวนการทดลอง และเมื่อผู้ทดลองต้องแยกออกจากครอบครัว ครอบครัวสามารถรับรู้เหตุการณ์ อาการ ผลการตรวจร่างกาย ความก้าวหน้าของการทดลอง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเหตุผลของการช่วยเหลือ ผลของการทดลอง สุขภาพของมารดาและทารก สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา โดยที่ครอบครัวมีความต้องการในการตอบคำถามที่ตรงไปตรงมา (Price, 1991) การให้ข้อมูลแก่ญาติตามรูปแบบการให้ข้อมูลทำให้ความวิตกกังวลของญาติลดลง (Doerr & Jones, 1979) ดังนั้นจึงส่งผลให้ครอบครัวผู้ทดลองเกิดความพึงพอใจต่อการได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลนี้

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล การศึกษาและการวิจัย คือ

ด้านปฏิบัติการพยาบาล

จากการศึกษาพบว่าผู้ทดลองและครอบครัวที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ ดังนั้นจึงควรให้พยาบาลใช้เป็นแนวทางการให้ข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลแก่ผู้ทดลองและครอบครัวที่เข้ารับบริการคลอดต่อไปโดยมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการให้ข้อมูลให้เหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ทดลองและครอบครัวเกิดความพึงพอใจ

ด้านการบริหารการพยาบาล

จากการศึกษาพบว่าผู้ทดลองและครอบครัวที่ได้รับข้อมูลตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อมูลตามปกติ ผู้บริหารควรมีนโยบายให้

หน่วยงานอื่น ๆ ใช้แนวคิดการให้ข้อมูลแก่ผู้คลอดและครอบครัวในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ป่วยอื่นและครอบครัว

ด้านการศึกษา

สามารถนำแนวคิดนี้ไปสอดแทรกในการศึกษา เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้คลอดและครอบครัวได้อย่างครอบคลุม

ด้านการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นผู้คลอดและครอบครัวที่เข้ารับบริการคลอดที่โรงพยาบาลพนมสารคามเท่านั้น จึงทำให้มีความจำกัดในการนำผลการวิจัยไปอ้างอิงในผู้คลอดที่โรงพยาบาลอื่น ดังนั้นควรนำวิธีการให้ข้อมูลตามรูปแบบการให้ข้อมูลนี้ไปวิจัยซ้ำในโรงพยาบาลอื่น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง
2. ควรมีการพัฒนา รูปแบบการให้ข้อมูลที่เป็นรูปแบบของโรงพยาบาลพนมสารคาม ให้ครบทุกขั้นตอนในแผนกสูติกรรม เช่น แผนกฝากครรภ์ ห้องคลอด และหลังคลอด
3. ควรมีการสร้างสื่อในการสนับสนุนการให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้คลอดได้เห็นภาพที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้